

Keulse wijken

Ontwikkeld door Judith Smits. Eindredactie: Onderwijsafdeling Duitsland Instituut Amsterdam

Docentenhandleiding

Wanneer je een grote stad als Keulen bezoekt, ligt het voor de hand vooral naar het centrum en de Altstadt te gaan. Hier bevinden zich de meeste toeristische trekpleisters die zeker de moeite van het bezoeken waard zijn. Maar Keulen is natuurlijk meer dan alleen zijn centrum. De stad bestaat uit wel 86 verschillende woonwijken die ieder hun eigen karakter hebben. Keulenaren voelen zich dan ook zeker zo sterk met hun wijk verbonden als met hun stad. In deze opdracht gaan de leerlingen in groepjes één zo'n Keulse wijk nauwkeuriger onderzoeken.

Opdracht

Voor deze opdracht werken de leerlingen in groepjes. Ieder groepje onderzoekt één Keulse wijk. Leerlingen proberen de wijk die zij onderzoeken te kenschetsen door heel goed te kijken en een interview met een bewoner te houden. Vervolgens schrijven zij daarover een ansichtkaart naar hun docent Duits en vergelijken ze de Keulse wijk met hun eigen woonomgeving. Na afloop van de opdracht levert ieder groepje opdracht A,B en C in en ieder individu opdracht D. De gemaakte foto's kunnen later digitaal of in geprinte versie worden aangeleverd.

Het gaat bij deze opdracht niet uitsluitend om kennis, maar veel meer om de eigen waarneming en het ontwikkelen en inzetten van onderzoeksvaardigheden.

Niet ieder groepje bezoekt dezelfde wijk waardoor er na afloop verschillende wijken onderzocht zijn. De volgende wijken zijn voor deze opdracht geselecteerd:

- **Ehrenfeld**. Dit is een multiculturele wijk met een centrale drukke straat met veel winkels.
- **Sülz/Klettenberg** (in het werkblad aangeduid als Sülz). Dit zijn eigenlijk twee wijken die beide een yuppieachtige uitstraling hebben met veel ruimte voor gezinnen.
- **Marienburg**. In deze wijk staan bijna uitsluitend villa's met veel groen en hekwerk eromheen.
- **Belgisches Viertel**. Het gaat hier eigenlijk niet om een afzonderlijke wijk, maar om een aantal straten met hippe winkels en appartementen waar met name yppen en studenten wonen.

Doelen

Na afloop van deze opdracht kunnen/hebben de leerlingen:

- een door hen onderzochte Keulse wijk typeren aan de hand van voorgegeven kenmerken.
- heel nauwkeurig kijken en beschreven.
- hun onderzoeksvaardigheden getraind.
- een kort gesprek in het Duits voeren en gaande houden.
- een ansichtkaart in het Duits schrijven.

Duur

Deze opdracht duurt (inclusief transport) 2½ tot 3 uur.

Praktische informatie

- De te onderzoeken woonwijken liggen zo'n drie kilometer buiten het centrum. Met het OV zijn alle wijken vanuit het centrum prima te bereiken. Een dagticket voor 5 personen voor het OV kost €12,90. De actuele prijsinformatie evenals een plattegrond van het OV vindt u [hier](#).
 - *Ehrenfeld* → U3/U4 vanuit de Neumarkt. Uitstappen Piusstraße of Körnerstraße.
 - *Sülz/Klettenburg* → U18 vanuit de Neumarkt. Uitstappen Sülzgürtel.
 - *Belgisches Viertel* → Op ongeveer 800 meter lopen vanaf de Neumarkt. Eventueel U3/U4 vanuit de Neumarkt. Uitstappen Friesenplatz.
 - *Marienburg* → U16 vanuit de Neumarkt. Uitstappen Bayenthalgürtel.
- Een wijk is te groot om in zijn volledigheid te onderzoeken. Daarom vindt u vanaf pagina 3 plattegronden waarop een gebied is afgebakend. Binnen dit gebied kunnen leerlingen een goede indruk van de wijk krijgen. Deze plattegrond kunt u uw leerlingen meegeven.

Didactische overwegingen

- Deze opdracht combineert de vakken aardrijkskunde en Duits.
- Deze opdracht is geschikt voor 3 vmbo-t en hoger.
- Een groepsgrootte van 3-4 leerlingen is aan te bevelen, maar een groepje van 5 leerlingen is het voordeligst in het OV.
- Bij klassen die weinig ervaring met gespreksvaardigheid in het Duits hebben, is het aan te bevelen om in de les Duits voor het bezoek aan Keulen aandacht te besteden aan het beleefd beginnen en afsluiten van een gesprek. Eventueel kunt u vast de vragen uit het interview met de leerlingen doornemen.
- Om er zeker van te zijn dat de leerlingen daadwerkelijke op onderzoek uitgaan in hun wijk en zich niet beperken tot één of twee straten, kan het leuk zijn om alle groepjes een leeg vel papier mee te geven waarop zij een *mental map* moeten tekenen. Zij laten zo hun eigen waarneming van de ruimtelijke omgeving zien.
- Voor deze opdracht is een aantal wijken geselecteerd, maar u kunt natuurlijk ook andere wijken gebruiken.

Mogelijke verwerkingsopdrachten

POSTER (MET PRESENTATIE)

Ieder groepje heeft een andere wijk onderzocht. Bij het vak aardrijkskunde kunnen uit de groepen in Keulen nieuwe groepjes worden gevormd, zodat ieder nieuw groepslid een andere wijk heeft onderzocht. In de nieuwe groep kunnen de bevindingen van de verschillende wijken worden vergeleken. De resultaten worden in een (digitale) poster verwerkt (en aan de klas gepresenteerd).

Wanneer vanwege de grootte van de klas meerdere groepjes dezelfde wijk hebben onderzocht, kunnen groepjes met dezelfde wijk worden gemixt. Ook dit kan uitmonden in een poster (met presentatie) over de kenmerken van een specifieke wijk.

VERGELIJKING EIGEN LEEFOMGEVING

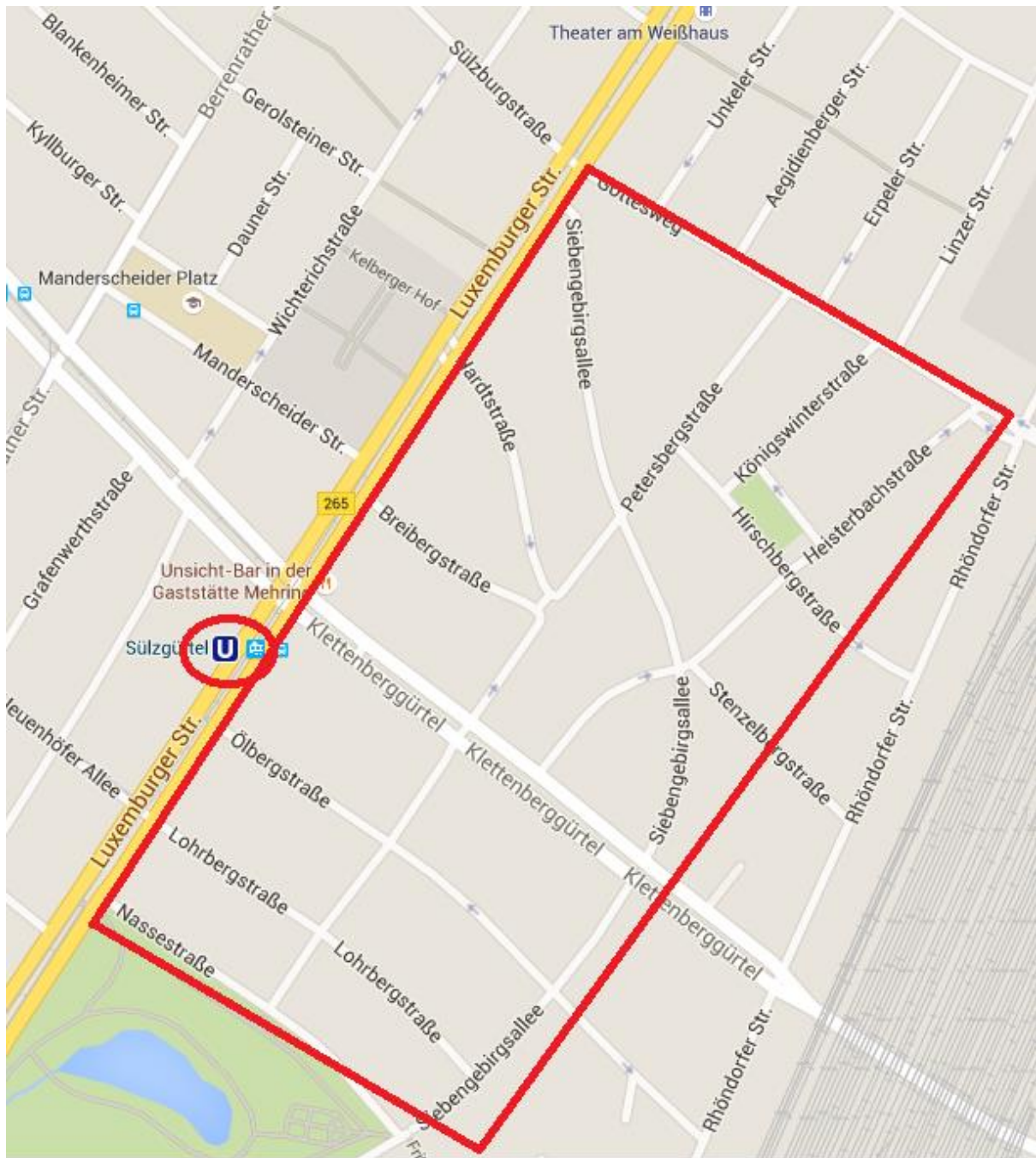
Opdracht D kan in Keulen in de betreffende wijk individueel worden uitgevoerd (duur ongeveer 20 minuten), maar kan ook als verwerkingsopdracht worden ingezet.

UITWERKING INTERVIEW

Voor het vak Duits kan individueel of in tweetallen het interview worden uitgewerkt. Tijdens het interview zelf hebben de leerlingen alleen steekwoorden of korte zinnen genoteerd. Nu kunnen ze hiervan een lopende tekst van ca. 100 woorden schrijven.

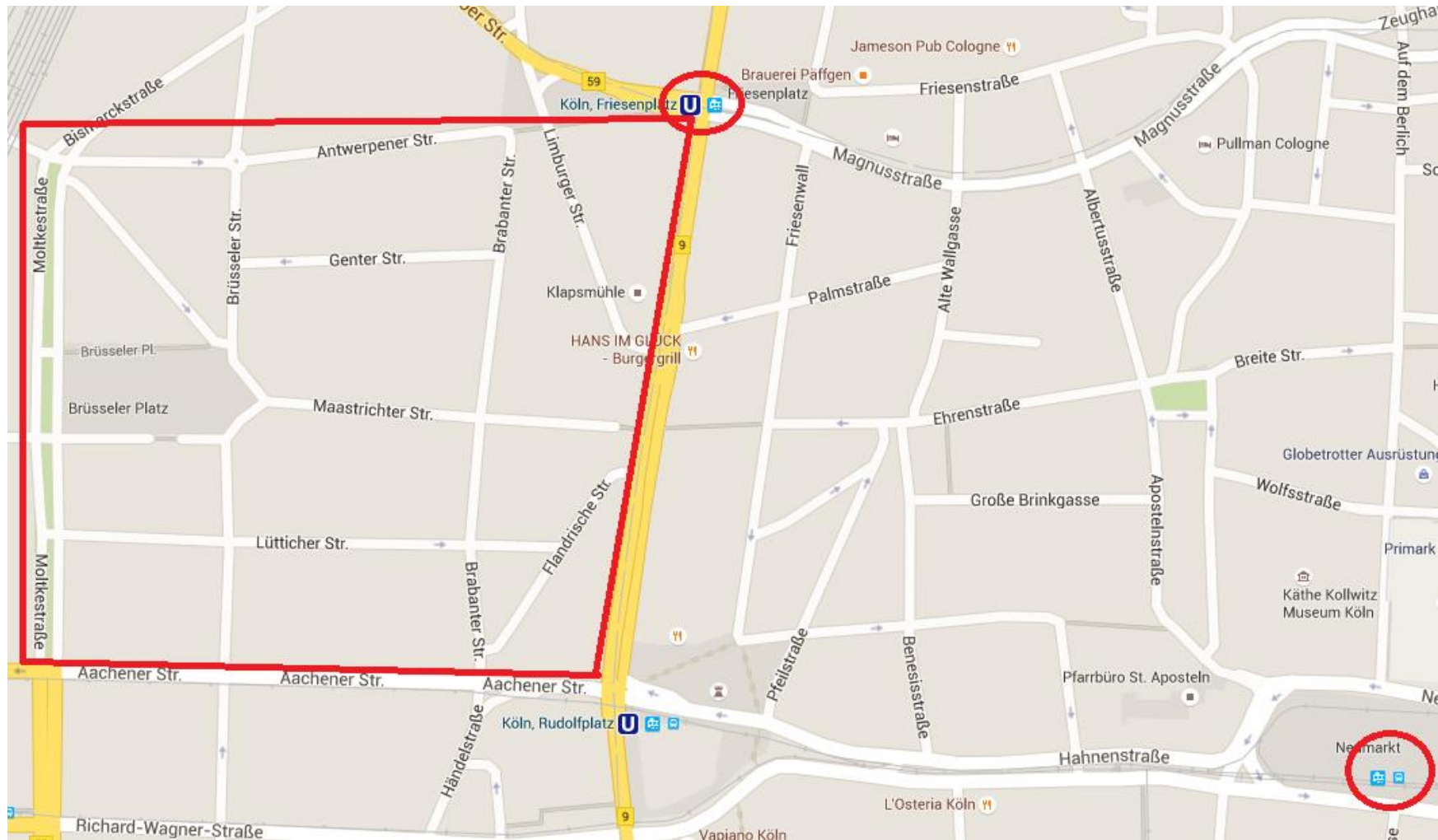
Plattegrund Sülz/Klettenberg

Schaal: 1cm = 50m



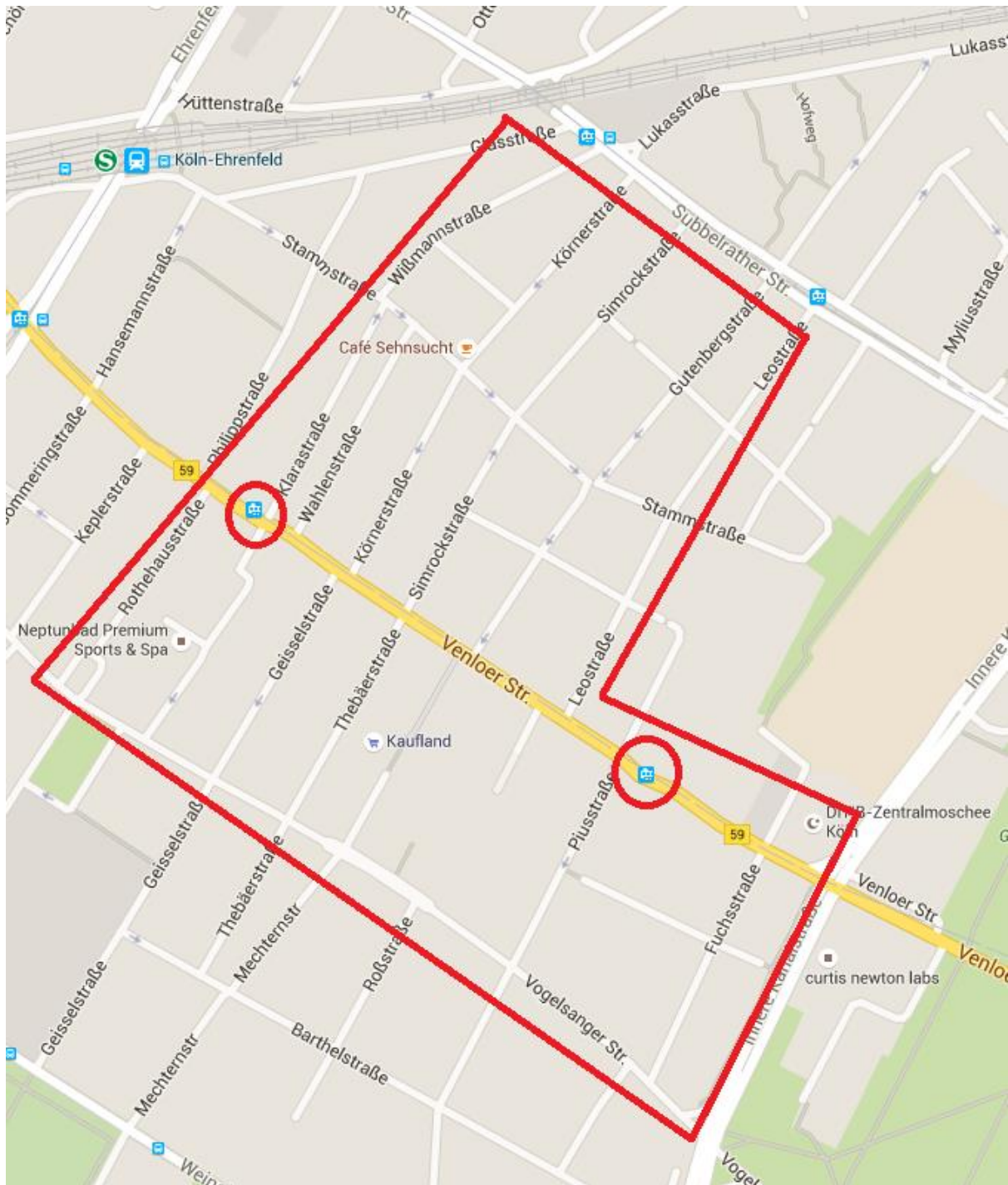
Plattegrund Belgisches Viertel

schaal: 1cm = ± 33m



Plattegrond Ehrenfeld

schaal: 1cm = 50m



Plattegrund Marienburg

schaal: 1cm = 50m

